

Hållbar Konsumtion och Prosociala Handlingar

David Bilén

AKADEMISK AVHANDLING

som med vederbörligt tillstånd för vinnande av
filosofie doktorsexamen vid
Handelshögskolans fakultet, Göteborgs universitet,
framlägges till offentlig granskning
torsdagen den 17 augusti, kl 13.15 i lokal E44, Institutionen
för nationalekonomi med statistik, Vasagatan 1.

Göteborg 2023

Sammanfattning

Får klimatmärkningar konsumenter att minska sina utsläpp? Evidens från ett storskaligt naturligt experiment

I denna uppsats använder jag transaktionsdata från två livsmedelsbutiker för att undersöka om koldioxidmärkningar får konsumenter att minska sina koldioxidutsläpp från livsmedelsinköp. Jag undersöker ett naturligt experiment där en livsmedelsbutik utan att annonsera det innan, från en dag till en annan, införde klimatmärkningar på cirka 3000 produkter med deras koldioxidavtryck, medan en annan liknande livsmedelsbutik inte gjorde det. Mitt urval inkluderar mer än 30 000 konsumenter som gör 400 000 beställningar, och jag följer dem upp till ett år efter klimatmärkningen infördes. Jag finner en genomsnittlig minskning av de totala utsläppen med cirka 2,5 procent från att informera konsumenter om produkternas koldioxidutsläpp, vilket motsvarar cirka 1,4 kg CO₂ lägre per beställning. Denna effektstorlek är mindre än vad som hittats i de flesta andra studier baserade på labb- eller fältexperiment, men är fortfarande ekonomiskt meningsfull. Det motsvarar skattningar i litteraturen av en koldioxidskatt på kött- och mejeriprodukter på ungefär 20\$ per ton CO₂. Den främsta drivkraften var att kunderna minskade sin konsumtion av nötkött med 8–16 procent och ökade sin konsumtion av produkter med lägre koldioxidavtryck, såsom fläsk, fågel och vegetariska produkter.

Nyckelord: Konsumentekonomi, Empirisk analys, Miljö, Klimat

JEL koder: D12, F64, Q54

Kombinera monetära incitament och knuffar för att främja grön konsumtion: Evidens från ett storskaligt naturligt experiment

I denna uppsats studerar jag ett storskaligt naturligt experiment där en livsmedelsbutik, utan föregående tillkännagivande, ökade bonuspoängen på frukt och grönsaker och märkte dem som goda gärningar. Bonuspoängen sänker det relativa priset på frukt och grönsaker med en ekvivalent prissänkning på 0,6–2%, och märkningen ger en normativ knuff för frukt och grönsaker som miljövänliga produkter. Jag följer över 40 000 konsumenter som genomför mer än 800 000 beställningar flera månader före införandet av bonusen, under hela året då bonusen är på plats och under flera månader efter att bonusen har tagits bort. Konsumenternas respons är betydligt större än vad man kunde förvänta sig enbart från det monetära incitamentet. Bonusprogrammet ökade den totala konsumtionen av frukt och grönsaker med i genomsnitt 6–9% per beställning. Jag finner ingen evidens för att en ökning av det monetära incitamentet från en ekvivalent prissänkning på 0,6% till 2% hade någon ytterligare inverkan på konsumtionen.

Nyckelord: Konsumentekonomi, Empirisk analys, Miljö, Klimat

JEL koder: D12, F64, Q54

Är kvinnor mer generösa än män? En meta-analys

I denna uppsats genomför vi en metaanalys av könsskillnader i den ursprungliga versionen av diktatorspelet (DG) genom att samla in rådata från 53 studier som innefattar 117 experiment, vilket ger oss 15 016 unika individuella observationer. Vi finner att kvinnor i genomsnitt ger 4 procentenheter mer än män (Cohen's $d=0,16$) och att denna skillnad minskar till 3,1% enheter (Cohen's $d=0,13$) om vi utesluter studier där diktatorn endast kan ge allt eller ingenting. Könsskillnaden är större om mottagaren är en välgörenhetsorganisation, jämfört med när mottagaren är en anonym individ (en 10,9% enheter jämfört med en 2,3% enheter könsskillnad). Dessa effektstorlekar innebär att många enskilda studier om könsskillnader har låg statistisk styrka; medianstyrkan i vårt urval av standardversionen är endast 9% för att upptäcka könsskillnaden i metaanalysen på en 5% signifikansnivå. Framöver inom detta ämne bör urvalsstorlekarna således vara betydligt större än vad som varit normen tidigare.

Nyckelord: Diktatorspel, Altruism, Könsskillnader, Meta-analys

JEL koder: C91, J16, D64

ISBN: 978-91-88199-71-3 (tryckt), 978-91-88199-72-0 (PDF)

Kontakt information: David Bilén, Department of Economics, University of Gothenburg, Bos 640, 405 30 Göteborg. Email: david.bilen@economics.gu.se